Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw R.M. Letschert BA MA
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Onze referentie
MvH/RvZ/ATR4861/2026-U217

Datum
28 oktober 2026

Onderwerp
Besluit tot wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit en het Besluit register onderwijsdeelnemers herrijking kwalificatie-eisen examen

Geachte mevrouw Letschert,

Op 5 oktober 2026 ontving het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) de adviesaanvraag voor het voorgenomen *Besluit tot wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit (WEB) en het Besluit register onderwijsdeelnemers (BRO) in verband met de herijking van de kwalificatie-eisen en de invoering van een instellingsexamen voor het examenonderdeel burgerschap*. De termijn om te adviseren eindigt op 13 november 2026.

Context

Mbo-instellingen leiden studenten op voor een beroep, een eventuele vervolgopleiding en voor burgerschap. De kwaliteit van het burgerschapsonderwijs wisselt tussen de instellingen en is vaak ondermaats. Dat blijkt uit een evaluatie van het burgerschapsonderwijs. Een expertgroep adviseerde daarna over de verbetermogelijkheden. Een van die mogelijkheden, een duidelijker burgerschapsopdracht, is in de wet geïmplementeerd. ATR adviseerde daar positief over.[1] De andere verbetermogelijkheden zijn opgenomen in onderhavig voorgenomen besluit.

Inhoud van het voorstel

Het voorgenomen besluit herijkt de kwalificatie-eisen voor het burgerschapsonderwijs in lijn met het advies van de expertgroep. Het besluit introduceert een instellingsexamen waarmee het burgerschapsonderwijs afsluit. De uitslag van het examen is een ‘onvoldoende’, ‘voldoende’ of ‘goed’. De uitslag is minimaal ‘voldoende’ om het mbo af te kunnen sluiten met een diploma. Op entreeopleidingsniveau geldt geen resultaatverplichting. Het burgerschapsonderwijs sluit daar af met een ‘voldaan’ of ‘niet voldaan’.

[1] ATR-advies Wet uitwerking burgerschapsopdracht WEB | Adviescollege toetsing regeldruk

Contact:
Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG
Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG
info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl
Tel: 070-310 86 66

Het besluit ontvlecht de eisen van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en de eisen van burgerschapsonderwijs. De wet splitst LOB en burgerschap al in twee examenonderdelen. Het voorgenomen besluit trekt nu ook de inhoudelijke eisen van de LOB los van de eisen van het burgerschapsonderwijs.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Mbo-instellingen onderschrijven het belang van burgerschapsonderwijs. In de praktijk hebben zij soms moeite met de invulling hiervan. De bestaande kwalificatie-eisen geven volgens de expertgroep onvoldoende richting aan de inhoud van het burgerschapsonderwijs. De inspanningsverplichting prikkelt onvoldoende voor consistente kwaliteitsborging. Een koppeling tussen de leerdoelen en de beoordeling van studenten ontbreekt. Het burgerschapsonderwijs neemt daardoor een minder stevige positie in dan andere generieke (examen)onderdelen. De herijking van de kwalificatie-eisen komt tegemoet aan de bezwaren. Het instellingsexamen maakt het burgerschapsonderwijs minder vrijblijvend. Het college heeft geen opmerkingen bij nut en noodzaak.

2. Minder belastende alternatieven

De herijking van de kwalificatie-eisen beoogt het burgerschapsonderwijs te verstevigen. Het voorgenomen besluit beoogt verder een koppeling tussen leerdoelen en beoordeling. Dit laatste neemt de vrijblijvendheid weg. Beide doelen vereisen een wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit WEB. Het college heeft geen opmerkingen bij de minder belastende alternatieven.

3. Werkbaarheid

Het voorgenomen besluit lijkt werkbaar voor de mbo-instellingen. Het herijken van kwalificatie-eisen en het instellingsexamen zijn in lijn met bestaande onderwijs- en examenprocessen binnen het mbo. Bij de voorbereiding van het voorgenomen besluit is onder meer gesproken met medewerkers en vertegenwoordigers van mbo-instellingen, de MBO-Raad en het Expertisepunt burgerschap. Die bijdragen zijn gebruikt bij de herijking van de eisen en de invoering van het instellingsexamen.

Het voorgenomen besluit lijkt ook werkbaar voor de studenten. Zij werden betrokken bij de uitwerking van de kwalificatie-eisen. Het instellingsexamen is een extra examen voor de studenten. Dat lijkt niet problematisch. Bij de vormgeving van de examenvoorschriften is, in samenspraak met de studenten en de MBO-Raad, rekening gehouden met de belasting en haalbaarheid voor studenten.

Het college heeft geen opmerkingen bij de werkbaarheid.

4. Gevolgen regeldruk

De memorie van toelichting brengt de regeldruk in kaart voor zowel de bekostigde mbo-instellingen als de niet-bekostigde instellingen. De eenmalige regeldrukkosten bedragen in totaal ruim € 2,1 miljoen voor alle mbo-instellingen bij elkaar. Dat zijn de kosten voor kennisname van het besluit, het aanpassen van de onderwijsprogramma's, het ontwikkelen van een instellingsexamen en de afstemming binnen de opleidingsteams. De jaarlijks terugkerende regeldrukkosten bedragen in totaal ruim € 1,3 miljoen (voor een periode van vijf jaar). Dat zijn de kosten die gemaakt worden voor het professionaliseren van personeel. Die kosten zijn in beginsel structureel vanwege het periodieke onderhoud van kennis en vaardigheden, de instroom van nieuwe medewerkers en beoordelingspraktijken die moeten worden onderhouden. Na vijf jaar is dit onderdeel van het reguliere proces binnen instellingen. Het college heeft geen opmerkingen bij de regeldruk.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:
Indienen / vaststellen.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris